

**CURTEA
DE APEL CHIȘINĂU**

2043, mun. Chișinău, str. Teilor 4
www.instante.justice.md; e-mail: cac@justice.md
Tel. (022) 63-53-53; Fax: (022) 63-53-55

**CHISINAU
COURT OF APPEAL**

4 Teilor str., Chișinău 2043
www.instante.justice.md; e-mail:
cac@justice.md
Tel. (022) 409-209; Fax: (022) 635-355

26.12.22 nr. 4-35/2-2772

**Curtea Constituțională
mun. Chișinău, str. Alexandru Lăpușeanu 28**

Curtea de Apel Chișinău, Vă expediază spre executare încheierea din 15 decembrie 2022 de pe dosarul nr. 3a-1553/22 cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja în cauza de contencios administrativ inițiată la acțiunea Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva primarului satului Șestaci, r-nul Șoldănești, cu privire la anularea dispoziției primarului satului Șestaci nr. 1 (A) din 17 ianuarie 2022 "Cu privire la cumularea unor atribuții".

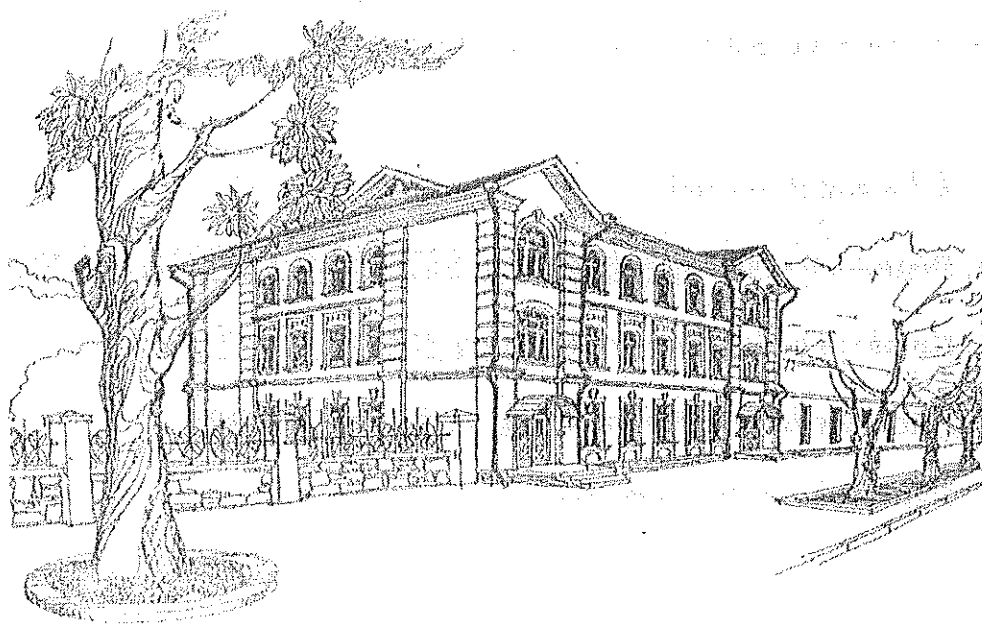
Anexa: Cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate pe 9 file
Copia încheierii din 15 decembrie 2022 pe 4 file.

**Președintele interimar al
Curții de Apel Chișinău**

Minciuna Anatolie

Sesizare privind excepția de neconstituționalitate

A. Autorul excepției de neconstituționalitate¹**A.2. Persoană juridică****1. Denumire și sediu:****2. Numărul și data înregistrării:****3. Numele administratorului:****4. Reprezentant (dacă este cazul)**

Notă: Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

¹ Aici, autorul excepției de neconstituționalitate va alege rubrica relevantă, ștergându-le pe celelalte.

B. Informații pertinente despre cazul dedus judecării instanței de drept comun²

La 15 aprilie 2022, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a intentat acțiune către primarul satului ȘESTACI, rnul Șoldănești, cu privire la anularea dispoziției nr. 1(A) din 17 ianuarie 2022 "Cu privire la cumularea unor atribuții". În motivarea acțiunii, Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat a invocat că prin dispoziția 1A din 17.01.2022 „Cu privire la cumularea unor atribuții”, primarul satului ȘESTACI a stabilit, contrar legislației în vigoare, contabilului-șef din cadrul primăriei s. ȘESTACI supliment pentru cumularea atribuțiilor funcției de baza cu atribuțiile unei funcții vacante de contabil. Reprezentanții Cancelariei de stat au contestat adoptarea actului administrativ din următoarele considerente: conform art. 7 alin.(2) al Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public și Clasificatorului unic al funcțiilor publice /poziția C66/ aprobat prin Legea nr. 155 din 21.07.2011 „Pentru aprobarea Clasificatorului Funcțiilor publice” funcția de contabil-șef este funcție publică. Funcția de contabil în cadrul primăriei pentru care a fost stabilit supliment contabilului-șef nu este funcție publică. Art. 25 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede că, "Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate: în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege". Excepțiile sunt prevăzute în art. 25 (2³) și art. 25 (2³) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public. Conform art. 25 alin.3 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public, „Funcționarul public poate cumula, în cadrul autorității publice în care își desfășoară activitatea, atribuțiile funcției sale cu atribuțiile funcției publice temporar vacante, fapt confirmat prin actul administrativ al conducătorului”. Luând în considerație acest fapt, actul administrativ menționat l-au considerat ilegal.

În calitate de pîrît am invocat faptul că, la data de 17.01.2022, Toia Larisa, care asigura interimatul funcției de primar al s. ȘESTACI, în legătură cu aflarea subsemnatului în concediu de odihnă, a emis Dispoziția nr. 1(A) prin care a stabilit contabilului șef un supliment la salariu pentru exercitarea atribuțiilor funcției de contabil. Respectiva dispoziție a fost emisă din motiv că funcția de contabil este vacantă de mai mulți ani și în toată această perioadă nu am putut identifica și angaja o persoană care să activeze în calitate de contabil la primăria s. ȘESTACI. Am accentuat că pe parcursul ultimilor ani, pentru a asigura funcționalitatea instituției am emis, lunar, dispoziții prin care am stabilit contabilului șef supliment la salariu pentru exercitarea atribuțiilor funcției de contabil și că reprezentanții Cancelariei de stat nu au contestat legalitatea lor. Am atras atenția instanței că de mai mulți ani, primăria s. ȘESTACI, la fel ca și multe alte primării din țară, se confruntă cu o lipsă acută de cadre, din care motiv suntem puși în situația să ne descurcăm cu personalul pe care îl avem la îndemînă. Am motivat că art. 23 alin. (2) al Legii nr. 158/2008 privind funcția publică și statutul funcționarului public stabilește că "Funcționarul public are dreptul să refuze, în scris și motivat, îndeplinirea dispozițiilor, scrise sau verbale, primite de la

² Această parte a formularului trebuie să conțină un rezumat al informațiilor pertinente referitoare la cauza dedusă judecării instanței de drept comun, i.e. instanței în fața căreia sau de care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate

conducător dacă le consideră ilegale”. Am menționat că nici un funcționar public care a fost desemnat să cumuleze atribuțiile funcției vacante de contabil nu a refuzat exercitarea acestora. Am scos în evidență că neachitarea la timp a salariului potrivit art. 7 alin. (4) lit. a) din Codul Muncii este calificată drept muncă forțată. ”(4) La munca forțată (obligatorie) se atribuie: a) încălcarea termenelor stabilite de plată a salariului sau achitarea parțială a acestuia;” Munca forțată potrivit art. 168, alin. (2) lit. a) și d) din Codul penal se pedepsește cu închisoare de la 6 la 10 ani cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani, cu amendă, aplicată persoanei juridice, în mărime de la 2000 la 3500 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice. Articolul 25 alin. (3) al Legii nr. 158/2008 prevede că ”Funcționarul public poate cumula, în cadrul autorității publice în care își desfășoară activitatea, atribuțiile funcției sale cu atribuțiile funcției publice vacante sau temporar vacante, fapt confirmat prin actul administrativ al conducătorului”. Am concluzionat că: ținând cont de lipsa cadrelor cu care se confruntă instituțiile publice din mediul rural, prevederile art. 25 alin. (3) din Legea nr. 158/2008 pot fi extinse și în raport cu funcția de contabil care, deși nu este funcție publică totuși este una specifică care poate fi asociată cu funcția publică. Dacă mai ținem cont și de faptul că, potrivit schemei de încadrare funcția de contabil în primăria s. ȘESTACI, este de 0,25 unități, atunci nu văd motive întemeiate ca angajații Cămarilor de stat să obstrucționeze buna funcționare a unei instituții publice de nivel local aflate în slujba cetățeanului. Am atras atenția că la moment majoritatea primarilor din localitățile cu un număr mic de populație, din cauza crizei forței de muncă în mediul rural, sunt puși în situația, fie acționează la limita legii și își onorează obligațiunile care le revin cu angajații pe care îi are, fie nu întreprind nimic și alunecă pe terenul unde intervine legea penală. Ținând cont de faptul că anterior reprezentanții Cămarilor de Stat treceau cu vederea dispozițiile de cumulare de către un funcționar public a funcției de contabil consider că acțiunea este înaintată cu rea credință și urmărește scopul de a bloca activitatea primăriei s. ȘESTACI. Presiunile constante pe care le exercită, în ultimul timp, reprezentanții Cămarilor de stat asupra angajaților primăriei au condus la faptul că la data de 27.04.2022 contabilul șef a prezentat cererea de demisie. Prin urmare activitatea primăriei s. ȘESTACI a fost paralizată în totalitate.

La data de 27.07.2022 Judecătoria Orhei a emis o Hotărâre prin care a fost admisă cererea de chemare în judecată depusă de Oficiul Teritorial Orhei al Cămarilor de stat împotriva primarului s. ȘESTACI și a anulat Dispoziția nr. 1(A) din 17.01.2022 „Cu privire la cumularea unor atribuții”.

C. Obiectul sesizării³

Ridicarea excepției de neconstituționalitate a prevederilor lit. a) alin. (2) art. 25 al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public

Art. 25 alin. (2) lit. a) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public prevede că, ***“Funcționarul public nu este în drept să desfășoare alte activități remunerate în cadrul autorităților publice, cu excepțiile prevăzute de lege”***.

³ În această parte a formularului se vor menționa prevederile contestate în fața Curții Constituționale, potrivit competenței sale ratione materiae. Aceste prevederi trebuie să fie aplicabile la soluționarea cauzei în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

D. Argumentarea incidenței unui drept sau a mai multor drepturi din Constituție⁴

Articolul 1

Statul Republica Moldova

- (1) Republica Moldova este un stat suveran și independent, unitar și indivizibil.
- (2) Forma de guvernământ a statului este republica.
- (3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sînt garantate.

Articolul 16

Egalitatea

- (1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.
- (2) Toți cetățenii Republicii Moldova sînt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.

Articolul 39

Dreptul la administrare

- (1) Cetățenii Republicii Moldova au dreptul de a participa la administrarea treburilor publice nemijlocit, precum și prin reprezentanții lor.
- (2) Oricărui cetățean i se asigură, potrivit legii, accesul la o funcție publică.

Articolul 54

Restrîngerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

- (1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.
- (2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrîngeri decît celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sînt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.
- (3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrîngerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.
- (4) Restrîngerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

Articolul 109

Principiile de bază ale administrării publice locale

- (1) Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit.
- (2) Autonomia privește atît organizarea și funcționarea administrației publice locale, cît și gestiunea colectivităților pe care le reprezintă.
- (3) Aplicarea principiilor enunțate nu poate afecta caracterul de stat unitar.

Articolul 112

Autoritățile satești și orășenești

⁴ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta de ce consideră aplicabil unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție, adică va argumenta dacă există o ingerință în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție.

(1) Autoritățile administrației publice, prin care se exercită autonomia locală în sate și în orașe, sînt consiliile locale alese și primarii aleși.

(2) Consiliile locale și primarii activează, în condițiile legii, ca autorități administrative autonome și rezolvă treburile publice din sate și orașe.

(3) Modul de alegere a consiliilor locale și a primarilor, precum și atribuțiile lor, este stabilit de lege.

E. Argumentarea pretensei încălcări a unuia sau a mai multor drepturi garantate de Constituție⁵

Constituția stabilește la art. 109 principiile de bază ale administrației publice locale. Conform alin.(1) și (2) ale art. 109 *“Administrația publică în unitățile administrativ-teritoriale se întemeiază pe principiile autonomiei locale, ale descentralizării serviciilor publice, ale eligibilității autorităților administrației publice locale și ale consultării cetățenilor în problemele locale de interes deosebit”*.

“Autonomia privește atât organizarea și funcționarea administrației publice locale, cât și, gestiunea colectivităților pe care le reprezintă”.

În procesul optimizărilor inițiate de administrația publică centrală, în ultimii ani, Guvernul a instituit restricții primarilor de a angaja al doilea contabil în localitățile în care nu este grădiniță. În calitate de exemplu poate servi primăria satelor Șipca, Mihuleni, Parcani, Poiana, Glinjeni din rnl Șoldănești unde activează doar un singur contabil, **cu statut de funcționar public**, care exercită volumul de lucru/atribuțiile de funcție pentru ambele unități.

Primăriile care au o singură grădiniță în localitate și în jur de o mie de locuitori li se permite să mențină al doilea contabil, **care nu este funcție publică**, cu un salariu de 0,25 la sută din salariu de bază. În calitate de exemplu sînt primăriile satelor Fuzăuca, Salcia, Șestaci din rnl Șoldănești.

Primăriile cu două grădinițe și/sau un număr de locuitori de la 1 200 pînă la 2000 li se permite să angajeze al doilea contabil doar pe 0,5 unități. În calitate de exemplu poate servi primăriile din satele Cușmirca, Sămășcani, Cobîlea, comunele Climăușii de jos, Vadul Rașcov din rnl Șoldănești.

Sînt fregvente cazurile cînd primarii, unde este prevăzut 0,25 unități pentru al doilea contabil, angajează fictiv o persoană, pentru a corespunde cerințelor legii, iar în realitate atribuțiile celui din urmă le exercită contabilul șef. Asta se întîmplă nu pentru că cineva ar urmări scopul de a se îmbogăți sau a recurge la tot felul de mișmașuri. Primarii sînt nevoiți să recurgă la astfel de “trucuri” menite să mascheze realitatea din motiv că 1. în satele mici nu sînt specialiști. 2. nici un specialist nu dorește să activeze cu un salariu de 0,25% dintr-un salariu și așa mizer.

Pornind de la faptul, că în localitățile mici, unde funcția de contabil a fost optimizată/redușă de administrația centrală iar atribuțiile acestuia le exercită contabilul șef, nu văd raționamentul instituirii incompatibilității funcției publice, din cadrul

⁵ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va argumenta, după caz, de ce consideră că îi este încălcat unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție. Este recomandabil ca acesta să urmeze, în argumentarea sa, următorii pași: (1) dacă ingerința în unul sau mai multe drepturi garantate de Constituție este prevăzută de lege; în caz afirmativ, (2) dacă ingerința urmărește realizarea unui scop legitim permis de Constituție; în caz afirmativ, (3) dacă există o legătură rațională între ingerință și scopul legitim urmărit; în caz afirmativ, (4) dacă ar putea fi instituite alte măsuri legislative la fel de eficiente și mai puțin intruzive pentru dreptul/drepturile fundamentale în discuție; în caz afirmativ, (5) dacă ingerința este proporțională cu scopul legitim urmărit.

aceleiași instituții publice, cu o altă funcție nu publică dar cu același specific. De altminteri nici instanța de fond nu a putut motiva ce raționamente și interese supreme ale statului justifică instituirea incompatibilității funcției publice cu o funcție nepublică din cadrul aceleiași instituții. Cu atât mai mult că art 25 alin (2)³ alin. (2)³ și alin. (3) al Legii 158/2008 stabilește un șir de derogări, *mult mai dubioase*, în opinia mea, de la norma generală de incompatibilitate a funcției publice.

În concluzie, dacă autorităților centrale nu le ajunge curaj să efectueze reforma administrativ teritorială atunci sunt obligate să gestioneze eficient atât legislativ cât și administrativ domeniul incompatibilității funcției publice în așa fel încât să *răspundă cerințelor timpului*. Consider că art. 25 alin (2) al Legii nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public care reglementează incompatibilități generale pentru funcția publică, împiedică primarii să dispună de potențialul uman, care a mai rămas în localitățile mici, pentru a implica în dezvoltarea comunității. Refuz să cred că aceasta se face intenționat. Când e vorba de economii la buget, Guvernul nu m-ai ține cont de prevederile legale.

Legea nr. 158/2008 cu privire la funcția publică și statutul funcționarului public stabilește expres în art.12 alin. (2) că "Administrarea funcției publice și a funcționarilor publici se organizează și se realizează prin intermediul *subdiviziunii resurse umane*". Prevederea art. 12 alin. (2) este o normă obligatorie pentru toate autoritățile publice care au angajați.

Voi remarca că 90 la sută din cele 898 de primării existente în Republica Moldova nu dispun de *subdiviziuni resurse umane*, așa cum cere legea, necesare pentru organizarea și asigurarea administrării funcției publice și a funcționarilor publici. Cu toate acestea, nici un reprezentant al Cămarilor de stat sau al altei autorități publice nu a invocat încălcarea legii și nu a acționat primarii în judecată pentru faptul că nu au creat în cadrul primăriilor *subdiviziuni resurse umane*. Motivul pentru care nu s-a recurs la astfel de acțiuni este la suprafață. Lipsa mijloacelor financiare pentru a acoperi cheltuielile necesare funcționării unor astfel de subdiviziuni în cadrul primăriei. Atribuțiile subdiviziunii resurse umane în primării îl asigură parțial secretarul Consiliului local parțial primarul. Guvernul nu permite primarilor să instituie funcții de administrare a resurselor umane din motiv că majoritatea primăriilor au un număr mic de angajați.

F. Lista documentelor relevante (dacă este cazul)⁶

⁶ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va enumera documentele relevante (extrasul cu prevederile normative contestate, alte hotărâri sau decizii ale Curții Constituționale cu un obiect similar, alte hotărâri sau decizii cu obiect similar pronunțate de alte curți constituționale, jurisprudența relevantă a Curții Europene a Drepturilor Omului, studii de drept comparat), pe care le va anexa.

G. Declarația și semnătura autorului sesizării⁷

Declar pe propria mea onoare și confirm prin semnătură că toată informația prezentată Curții Constituționale este veridică.

Digitally signed by Guja Iacob
Date: 2022.10.31 09:07:08 EET
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

⁷ În această parte a formularului, autorul excepției de neconstituționalitate va declara pe propria sa onoare că informațiile prezentate Curții sunt veridice, semnând la final.

ÎN C H E I E R E

15 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Chișinău

În componența

Președintele completului, judecătorul

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Bostan Angela și Grigore Dașchevici

soluționând cererea privind ridicarea excepției de neconstituționalitate înaintată de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja în cauza de contencios administrativ inițiată la acțiunea Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva primarului satului Șestaci, r-nul Șoldănești, cu privire la anularea dispoziției primarului satului Șestaci nr. 1 (A) din 17 ianuarie 2022 "Cu privire la cumularea unor atribuții", -

Completul specializat în examinarea acțiunilor de contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de Contencios Administrativ al Curții de Apel Chișinău, -

C O N S T A T Ă :

La 15 aprilie 2022, reclamantul Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat, a intentat acțiune către Primarul satului Șestaci, r-nul Șoldănești, cu privire la anularea dispoziției primarului satului Șestaci nr. 1 (A) din 17 ianuarie 2022 "Cu privire la cumularea unor atribuții".

Prin hotărîrea Judecătoriei Orhei, sediul Central în baza acțiunii în contencios administrativ înaintată de Oficiul teritorial Orhei al Cancelariei de Stat împotriva primarului satului Șestaci, r-nul Șoldănești s-a anulat dispoziția primarului satului Șestaci nr. 1 (A) din 17 ianuarie 2022 "Cu privire la cumularea unor atribuții",.

La data de 04 august 2022, Primarul s. Șestaci, Iacob Guja a depus apel nemotivat împotriva hotărîrii primei instanțe.

La data de 31 octombrie 2022, Primarul s. Șestaci, Iacob Guja a depus cerere de apel suplimentară. Concomitent cu depunerea cererii de apel suplimentare a depus și cerere privind sesizarea Curții Constituționale, pentru examinarea excepției de neconstituționalitate a art. 25 alin.(2) lit.a) al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția și statutul funcționarului public.

Subsumând punctul de vedere al participanților, normele procesuale și starea de fapt constatată în privința cererii de ridicare a excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău conchide necesitatea adoptării unei soluții de ridicare a excepției de neconstituționalitate a dispozițiilor invocate și de sesizare a Curții Constituționalitate cu această excepție.

La 19 iulie 2018, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Codul administrativ, act legislativ publicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova din 17 august 2018, nr.309-320.

Potrivit art. 257 alin. (1) Codul administrativ, actul legislativ a intrat în vigoare la 01 aprilie 2019.

Conform art. 258 alin. (3) Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod.

Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei enunțate, urmează că s-a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale, corespunzător și pentru procedurile de apel.

Noile reglementări nu conțin prevederi privind excepția de neconstituționalitate.

Totodată, conform art. 1 alin. (2) din Codul administrativ, legislația administrativă se întemeiază pe normele constituționale dezvoltate în prezentul cod, în alte legi și în alte acte normative subordonate legii, care reglementează raporturile administrative și care trebuie să fie în concordantă cu Constituția Republicii Moldova.

Potrivit art. 3 din Codul administrativ, legislația administrativă reglementând procedura [...] controlului judecătoresc asupra procedurii administrative, are drept scop asigurarea respectării drepturilor și a libertăților prevăzute de lege ale persoanelor fizice și juridice, ținând cont de interesul public și de regulile statului de drept, iar unul din principiile acestui control de contencios administrativ, conform art. 36 din Codul administrativ, este obligația instanței de a respecta principiul supremației dreptului, în conformitate cu care, demnitatea omului, drepturile și libertățile lui sunt considerate valori supreme și sunt garantate de stat.

În conformitate cu prevederile art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor Codului administrativ. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169–171.

Astfel, subsumând dispozițiile enunțate, care urmează a fi interpretate și aplicate sistemic, Completul civil, comercial și de contencios administrativ, conchide aplicabilitatea dispozițiilor Codului de procedură civilă privind excepția de neconstituționalitate procedurii de contencios administrativ, or excepția constituie mijlocul procedural pentru realizarea accesului persoanei, în calitate de titular al drepturilor și libertăților fundamentale, la controlul constituționalității actelor normative, iar instanța de contencios administrativ este obligată să asigure principiul supremației dreptului.

Conform art. 12¹ alin. (1)-(5) Codul de procedură civilă, în cazul existenței incertitudinii privind constituționalitatea legilor, a hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului ce urmează a fi aplicate la soluționarea unei cauze, instanța de judecată, din oficiu sau la cererea unui participant la proces, sesizează Curtea Constituțională.

La ridicarea excepției de neconstituționalitate și sesizarea Curții Constituționale, instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, limitându-se exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții:

- a) obiectul excepției intră în categoria actelor prevăzute la art. 135 alin. (1) lit. a) din Constituție;
- b) excepția este ridicată de către una din părți sau reprezentantul acesteia ori este ridicată de către instanța de judecată din oficiu;
- c) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei;
- d) nu există o hotărâre anterioară a Curții Constituționale având ca obiect prevederile contestate.

Ridicarea excepției de neconstituționalitate se dispune printr-o încheiere care nu se supune niciunei căi de atac și care nu afectează examinarea în continuare a cauzei, însă până la pronunțarea Curții Constituționale asupra excepției de neconstituționalitate se amână pledoariile.

Dacă nu sunt întrunite cumulativ condițiile specificate la alin. (2), instanța refuză ridicarea excepției de neconstituționalitate printr-o încheiere care poate fi atacată odată cu fondul cauzei. [...]

Potrivit art. 134 din Constituție, Curtea Constituțională este unica autoritate de jurisdicție constituțională în Republica Moldova, care garantează supremația Constituției, asigură realizarea principiului separării puterii de stat în putere legislativă, putere executivă și putere judecătorească și garantează responsabilitatea statului față de cetățean și a cetățeanului față de stat.

Iar potrivit art. 135 din Constituție, Curtea Constituțională exercită, la sesizare, controlul constituționalității legilor și hotărârilor Parlamentului, a decretelor Președintelui Republicii Moldova, a hotărârilor și ordonanțelor Guvernului, precum și a tratatelor internaționale la care Republica Moldova este parte.

Prin hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, Curtea Constituțională a relatat că, judecătorul ordinar, nu se va pronunța asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității cu Constituția a normelor contestate, ci se va limita exclusiv la verificarea întrunirii următoarelor condiții: (1) obiectul excepției intră în categoria actelor cuprinse la art.135 alin.(1) lit. a) din Constituție; (2) excepția este ridicată de către una din părți sau de reprezentantul acestuia, sau indică că este ridicată de către instanța de judecată din oficiu; (3) prevederile contestate urmează a fi aplicate la soluționarea cauzei; (4) nu există o hotărâre anterioară a Curții având ca obiect prevederile contestate și a reținut că verificarea constituționalității normelor contestate, constituie competența exclusivă a Curții Constituționale. Astfel, judecătorii ordinari nu sunt în drept să refuze părților sesizarea Curții Constituționale, decât doar în condițiile menționate de Curte în prezenta Hotărâre.

Completul observă că obiectul excepției de neconstituționalitate, așa cum a fost formulat de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja constituie dispozițiile art. 25 alin.(2) lit.a) al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția și statutul funcționarului public.

Respectiv, sub aspectul întrunirii condițiilor stabilite de Curtea Constituțională, prin Hotărârea nr. 2 din 09 februarie 2016, instanța de apel menționează că norma vizată de către Primarul s. Șestaci, Iacob Guja, constituie obiect al controlului de constituționalitate, fiind întrunite condițiile indicate în hotărârea Curții Constituționale pentru interpretarea art. 135 alin.(1) lit. lit. a) și g) din Constituție.

Completul remarcă că, ridicarea excepției de neconstituționalitate a fost solicitată de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja, iar norma vizată urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei, or prezintă interes pentru derularea în continuare a examinării cauzei.

Cu referire la existența unui control anterior de constituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău, constată că acesta nu s-a realizat.

Din aceste considerente, ținând cont de faptul că norma solicitată ce va fi supusă controlului de constituționalitate urmează a fi aplicată la soluționarea cauzei deduse judecării, având în vedere că instanța nu este în drept să se pronunțe asupra temeiniciei sesizării sau asupra conformității ei cu Constituția, și stabilind întrunirea condițiilor cumulativă ridicării excepției de neconstituționalitate, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău ajunge la concluzia admiterii cererii depuse de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja privind ridicarea excepției de neconstituționalitate a art. art. 25 alin.(2) lit.a) al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția și statutul funcționarului public.

În conformitate cu prevederile art. 195, 230 Codul administrativ, art. 12¹, 270 Codul de procedură civilă, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contencios administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Chișinău,-

DISPUNE :

Se admite cererea înaintată de Primarul s. Șestaci, Iacob Guja privind ridicarea excepției de neconstituționalitate.

Se ridică excepția de neconstituționalitate a art. 25 alin.(2) lit.a) al Legii nr.158/2008 cu privire la funcția și statutul funcționarului public.

Se sesizează Curtea Constituțională a Republicii Moldova referitor la excepția de neconstituționalitate ridicată.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele completului, judecătorul

semnătura

Mîra Ghenadie

Judecătorii

Semnătura

Bostan Angela

Semnătura

Dașchevici Grigore

Copia corespunde originalului
Judecătorul Curții de Apel Chișinău

Mîra Ghenadie

